

СПОРАЗУМЕНИЕ

между

**МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА,
МИНИСТЕРСТВОТО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА,
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ,
МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА,
МИНИСТЕРСТВОТО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА,
МИНИСТЕРСТВОТО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО,
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ,
ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО,
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА ТРУДА „ПОДКРЕПА”**

**ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО
НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013-2020)**

(приета от Министерския съвет на 30 октомври 2013 г., протокол № 44)

I. Предмет на Споразумението:

Държавните органи и организациите - страни по настоящото споразумение, се задължават да изпълняват Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) като работят в партньорство и:

- осъществяват съвместни превантивни мерки и дейности за обхващане и задържане на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и обучение до завършването на клас, етап и степен с възможност за придобиване на професионална квалификация и/или на средно общо или професионално образование;

- реализират мерки за интервенция по отношение на отпадналите от училище и за привличането на лица, които никога не са участвали във формалната образователна система;

- прилагат компенсаторни мерки, като осигуряват условия за професионална квалификация, практическо прилагане на самостоятелно придобити знания и валидирането им за включване на преждевременно напусналите образователната система в пазара на труда;

- разработват и апробират модел и участват в изграждането и функционирането на система за ранно предупреждение в Република България.

II. Задължения на страните:

Всеки държавен орган и организация - страна по настоящото Споразумение, се задължава да реализира дейностите от своята компетентност:

1. Министерство на образованието и науката (МОН):

1.1. В качеството си на водеща институция по изпълнение на Стратегията координира партньорствата на всички равнища, отговаря за организацията и управлението на процесите по изпълнение на Стратегията с подкрепата на останалите министерства, ведомства и социални партньори, подписали настоящото Споразумение.

1.2. Разработва програми и мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, както и критерии за избор на операции и проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” (2014-2020) за изпълнение на дейности, обект на настоящото Споразумение.

1.3. Организира и координира процеса по разработването на План за изпълнение на Стратегията и прилагането мерките и дейностите по:

- издирването на лица, никога не посещавали училище и включването им в образователната система;
- задържането в детската градина и училище на деца и ученици в риск;
- осигуряването на възможности за обучение, образование и придобиване на професионална квалификация на млади хора, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система.

1.4. Разработва и реализира модел за ранно предупреждение и отговаря за въвеждането на система за ранно предупреждение на територията на Р България.

1.5. Представя достиженията на Стратегията на национално и европейско ниво и работи за информирането на всички заинтересовани страни за резултатите от прилагането ѝ.

1.6. Разпространява и популяризира доклади, анализи, изследвания и добри практики във връзка с намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

1.7. Създава координиращо звено между страните по настоящето Споразумение, определя неговите функции, отговаря за редовното отчитане на напредъка и за популяризирането на резултатите от изпълнението на Стратегията.

2. Министерство на младежта и спорта (ММС):

2.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

2.2. Насърчава сътрудничеството и партньорството между спортните организации и институциите за реализацията на Стратегията като информира за разработените и действащите проекти по програмите на ММС.

2.3. Оказва съдействие и подпомага сътрудничеството в областта на информацията за създаване на интерес към физическото възпитание и спорта сред учащите като мярка за повишаване на интереса към образователния процес и за намаляване на преждевременното напускане на образователната система.

2.4. Осъществява сътрудничество и съвместни действия за борба с използването на наркотични вещества и допинг в спорта, съгласно Кодекса и международните стандарти на Световната антидопингова агенция, с цел намаляване дела на спортисти, преждевременно напуснали образователната система.

2.5. Изпълнява мерки за компенсиране чрез насърчаване на гражданската активност и включването на младите хора в организирането на информационни кампании, обучения и форуми по важни и значими за тях теми и за валидиране на компетентности, придобити в процеса на неформално обучение.

2.6. Предоставя информация за учениците, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система от училищата в предмета на дейност на ММС.

2.7. Участва в разработването и прилагането на системата на ранно предупреждение.

2.8. Изпълнява партньорските задължения по споразумението в рамките на наличните средства по бюджета на ММС за периода на Споразумението.

3. Министерство на земеделието и храните (МЗХ):

3.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

3.2. Предоставя информация за учениците, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система от училищата в предмета на дейност на МЗХ.

3.3. Предоставя информация за интервенциите в образователната инфраструктура от училищата в предмета на дейност на МЗХ.

3.4. Участва в разработването и прилагането на системата на ранно предупреждение.

3.5. Популяризира Стратегията с оглед привличане на младежите, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система, за връщането им в образователната система или включването им на пазара на труда.

3.6. Осигурява възможности за достъп на младежи, преждевременно напуснали образователната система, до професионално обучение, образование и квалификация.

4. Министерство на културата (МК):

4.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

4.2. Предоставя информация за учениците, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система от училищата в предмета на дейност на МК.

4.3. Участва в разработването и прилагането на системата на ранно предупреждение.

4.4. Популяризира Стратегията с оглед привличане на младежите, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система, за връщането им в образователната система или интеграцията им на пазара на труда.

4.5. Осигурява възможности за достъп до професионално образование, обучение, квалификация на младежи, преждевременно напуснали образователната система.

4.6. Популяризира ролята на културните институции по места и информира за възможностите им за включване в образование и обучение и квалификационни дейности на лица, преждевременно напусналите образователната система.

5. Министерство на труда и социалната политика (МТСП):

5.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

5.2. Разработва и реализира програми и мерки за обучение и заетост на безработни лица, в т.ч. младежи до 24 г., преждевременно напуснали образователната система и без квалификация,

финансирани със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда, както и операции по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (2014-2020) като част от компенсаторните мерки, обект на настоящото Споразумение.

5.3. Разработва, участва във финансирането и организира изпълнението на дейности по Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта, включващи обучение и заетост на младежи до 25 г. с основно и по-ниско образование (преждевременно напуснали образователната система).

5.4. Осигурява чрез териториалните поделения на Агенция по заетостта специализирана индивидуална работа с регистрирани безработни младежи с цел ранна интервенция и активиране.

5.5. Съдейства за стимулиране на деца в училищна възраст за включване в образователната система чрез финансиране, изпълнение и отчитане на мерки за подобряване на достъпа до образование.

5.6. Участва по компетентност в разработването и прилагането на системата на ранно предупреждение.

6. Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ):

6.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

6.2. Осъществява подкрепа чрез Оперативна програма „Региони в растеж“ (2014-2020) за:

- строителство, реконструкция и ремонт на общински и държавни образователни институции, включително прилежащото околно пространство и общежитията към тях;

- подобряване на достъпа за хора с увреждания до образователните сгради, като част от останалите строително-монтажни дейности по обекта, както и изготвяне на конструктивни обследвания на сградния фонд;

- доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане на образователните обекти, като част от цялостното им обновяване;

6.3. Участва по компетентност в разработването и прилагането на система за ранно предупреждение.

6.4. Популяризира Стратегията с оглед на възможностите, които предоставя образователната инфраструктура за осигуряване на достъпа и за повишаване на качеството на образование.

7. Министерство на вътрешните работи (МВР):

7.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

7.2. Подпомага училищните ръководства и общините чрез полицейските служители в процеса на превенция и интервенция при проява на рискови фактори за отпадане от училище.

7.3. Участва в разработването и прилагането на системата на ранно предупреждение.

7.4. Популяризира Стратегията с оглед предотвратяване на отпадането и привличане на младежите, отпаднали или преждевременно напуснали образователната система, за връщането им в образователната система или включването им на пазара на труда.

8. Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД):

8.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

8.2. Участва в разработването на национален междусекторен координационен механизъм за изпълнение, отчитане, контрол и мониторинг на резултатите от прилаганите политики.

8.3. Участва в разработването на План за изпълнение на Стратегията и в мониторинга по прилагането на мерките и дейностите по:

- издирването на никога непосещавали училище деца;
- включване на деца непосещавали и отпаднали от училище;
- задържането в детската градина и училище на деца и ученици в риск.

8.4. Участва в разработването на модел за ранно предупреждение и система за ранно предупреждение.

8.5. Съдейства за популяризирането на доклади, анализи, изследвания и добри практики във връзка с намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

9. Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ):

9.1. Подкрепя МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

9.2. Участва в разработването и прилагането на План за изпълнение на Стратегията и организира дейностите по привличането и задържането на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на общините.

9.3. Участва - съвместно с МОН, регионалните инспекторати по образованието, училищата и други заинтересовани страни в:

- разработването, апробирането и изграждането на система за ранно предупреждение на територията на общините и в реализирането на мерки за идентифициране на никога непосещавали училище и отпаднали от образователната система;

- осигуряването на условия за привличането и задържането на отпаднали, никога непосещавали училище и реинтегрирани лица.

9.4. Подкрепя и оказва съдействие на общините при:

- осъществяването на дейности за подпомагане на ученици от социално слаби семейства с храни, ученически пособия и други;

- осъществяването на контрол върху родители, настойници и попечители, които не осигуряват присъствието на децата си в детските градини и в училищата за времето, през което те подлежат на задължителна предучилищна подготовка или задължително обучение;

- популяризирането на Стратегията сред заинтересованите общини на територията на общините с цел прилагането на адекватни мерки за привличане семействата, общността и отпадналите или никога непосещавали училище към възможностите за обучение, образование, придобиване на квалификация и във включване в пазара на труда.

10. Социални партньори:

10.1. Подкрепят МОН в процеса на координиране и изпълнение на отделните мерки и дейности по Стратегията.

10.2. Участват в реализирането на превантивни политики и мерки за обхващането на всички ученици в задължителна училищна възраст в системата на училищното образование и обучение.

10.3. Участват в процеса на взаимодействие с родителски и неправителствени организации в работата на училищата и детските градини, като привличат представители на заинтересованите страни към дейностите за задържане на ученици/деца с нисък социален статус и на такива в риск от отпадане поради бедност.

10.4. Подпомагат МОН и участват в дейности с учителите за:

- квалификацията им по идентифициране и справяне със случаите на лица в риск от преждевременно напускане;

- квалификацията им за работа в мултикултурна среда и с деца и ученици от уязвими етнически общности и групи;

- реализирането на политики за утвърждаване на наставничеството на млади учители при работата им с деца в риск от отпадане от училище.

10.5. Осъществяват дейности за подпомагане на ученици от социално-слаби семейства с ученически пособия чрез участието им в ОП НОИР (2014-2020).

10.6. Подпомагат процеса на разработване, апробиране и прилагане на системата за ранно предупреждение чрез структурите си в страната.

10.7. Участват активно в процеса на информиране на заинтересованите страни за социално-икономическите последици от преждевременно напускане на училище.

10.8. Участват в организирането на регионални срещи на заинтересованите страни за ангажиране на вниманието на обществеността към проблемите на преждевременното напускане на образователната система и ефективното прилагане на мерките за намаляване на рисковите фактори.

10.9. Участват в планирането, наблюдението и отчитането на дейностите по изпълнението на Стратегията.

III. Финансови условия

1. Изпълнението на дейностите на институциите и организациите, описани в настоящото Споразумение, се финансира в рамките на бюджетите на всяка от тях, както и по конкретни проекти, програми и операции.

2. Финансирането се извършва при условията и по ред, определени в действащото законодателство, както и в съответните програми, проекти и операции.

IV. Срок на изпълнение

Настоящото Споразумение влиза в сила от датата на подписването му и се изпълнява за срока на действие на Стратегията.

V. Заключителни разпоредби

5.1. В **едномесечен срок** от подписването на настоящето Споразумение министърът на образованието и науката инициира изграждането на координационно звено по изпълнение на Споразумението.

5.2. В **двумесечен срок** от подписването на настоящето Споразумение, секретариатът на координационното звено - дирекция „Формиране, анализ и оценка на политиките“ в МОН, разработва проект на правила за работата на координационното звено и подготвя предложение за състава му.

5.3. В **тримесечен срок** от подписването на настоящето споразумение министърът на образованието и науката утвърждава състава и правилата за работата на координационното звено.

5.4. В четиримесечен срок от подписването на Споразумението се провежда първото заседание на координационното звено.

Настоящото споразумение може да бъде изменяно и допълвано по взаимно съгласие на страните в писмена форма с анекс, представляващ неразделна част от него.

Настоящото споразумение е сключено на 08.07.2015 г. и е подписано в един оригинален екземпляр, копия от който ще бъдат предоставени за всяка от страните.

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА:**

**ПРОФ.ТОДОР ТАНЕВ
МИНИСТЪР**

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА МЛАДЕЖТА И
СПОРТА:**

**КРАСЕН КРАЛЕВ
МИНИСТЪР**

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ:**

**ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА
МИНИСТЪР**

ЗА МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА:

**ВЕЖДИ РАШИДОВ
МИНИСТЪР**

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

**ИВАЙЛО КАЛФИН
МИНИСТЪР**

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА
РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО:**

**ЛИЛЯНА ПАВЛОВА
МИНИСТЪР**

**ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ
РАБОТИ :**

**РУМЯНА БЪЧВАРОВА
МИНИСТЪР**

**ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА
НА ДЕТЕТО:**

**ЕВА ЖЕЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ**

**ЗА НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА
ОБЩИННИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ:**

**ГИНКА ЧАВДАРОВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР**

**ЗА КОНФЕДЕРАЦИЯ НА
НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В
БЪЛГАРИЯ:**

**ПЛАМЕН ДИМИТРОВ
ПРЕЗИДЕНТ**

**ЗА КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА
„ПОДКРЕПА”:**

**ДИМИТЪР МАНОЛОВ
ПРЕЗИДЕНТ**
